

Třinec po konci uhlí? Město i kraj volají po větších investicích do výzkumu a technologií, levné obnovitelné energii a rychlejších změnách klíčové legislativy

20. října, 2025

V areálu Střední průmyslové školy Třineckých železáren se uskutečnila další ze série debat pod záštitou [Aliance pro bezemisní budoucnost](#), která sdružuje mj. klíčové zástupce těžkého průmyslu, finančního sektoru a velkých firem k pragmatickému dialogu o dekarbonizaci.

V Třinci sdíleli své zkušenosti i příklady dobré praxe zástupci měst, kraje, Třineckých železáren, Českých drah i VŠB – Technické univerzity Ostrava. Diskutující se shodli především na potřebě cenově dostupné elektrické energie, spravedlivějšího financování regionu a rychlejších úprav v legislativě. V inspirativní debatě pojmenovali také největší příležitosti a překážky snižování uhlíkové stopy.

Dějištěm diskusí byla Střední průmyslová škola Třineckých železáren, kde v první části dne proběhla debata se studenty, kteří potenciálně budou tyto zásadní technologické změny uvádět do praxe. Dotazy studentů se týkaly mj. možností transformace teplárenství tak, aby vytápění finančně příliš nezatížilo rozpočet domácností. **Roman Heide, ředitel Třineckých železáren**, v této souvislosti uvedl, že Třinecké železářny již dnes zásobují zhruba 9000 domácností, školy a nemocnice zbytkovým teplem z provozu a aktuálně připravují mj. projekt teplovodu do Českého Těšína.

Se studenty debatoval i **Kamil Čermák, generální ředitel a předseda představenstva ČEZ ESCO**. „V Česku spotřebují budovy zhruba 35 % koncové energie a jejich provoz je zodpovědný za 44 % emisí oxidu uhličitého, transformace teplárenství bude proto v Česku v otázce dekarbonizace klíčová, a hodláme do ní investovat desítky miliard korun do roku 2030,“ uvedl Čermák.

Rektor VŠB Technické univerzity Ostrava Igor Ivan zdůraznil dále v diskusi zásadní potřebu větších investic do školství, výzkumu a inovací, které jsou nepoměrně nízké k faktu, jakou zásadní transformací má region v příštích dekádách projít. V číslech, Moravskoslezský kraj navýšil v posledních letech prostředky na výzkum a inovace o pouhých 38 %, zatímco například ve Středočeském kraji to bylo až pětikrát tolik.

Detailnější pohled železáren na možnost snižování emisí CO₂ v debatě **reprezentoval Jiří Mravec, projektový manažer Třineckých železáren pro dekarbonizaci**. Podnik nedávno oznámil pozastavení plánovaného projektu elektrifikace obloukové pece s předpokládanými

náklady 25 miliard korun, na němž se měl podílet stát podporou ve výši až 70 % nákladů: „Pořád o ten projekt stojíme, ale aby nám ta investice v budoucnu dávala smysl, jsou nutné tři podmínky. První je samozřejmě cena energií, kde se musíme dostat na nějakou konkurenceschopnější úroveň. Druhou je ochrana evropského trhu, aby se sem nevozila ocel za dumpingové ceny, a třetí je pomoc státu, bez té se u takto velké investice neobejdeme. V Německu i dalších zemích je běžné, že stát takto své ocelářství podporuje,” uvedl v debatě Mravec.

Věra Palkovská, dlouholetá primátorka Třince, zdůraznila ze všech témat zásadní potřebu finančních prostředků pro region, kterého se transformace zásadně dotkne:

„Podle mě je zásadní, aby se změnilo aktuální nastavení rozpočtového určení daní tak, aby byl zohledněn nejen počet obyvatel, ale i rozloha. Třinec je skoro stejně velký jako Opava nebo Žilina, a i když obyvatel je tu méně, celou tu rozlohu i s krásnými Beskydy musíme obhospodařit,” uvedla Palkovská.

„A druhým stěžejním tématem je zrychlení tvorby legislativy například ke sdílení elektrické energie. My chceme sdílet obnovitelnou energii vyrobenou na našich budovách, například ze škol v létě, kdy jsou prázdné, i do jiných městských objektů, ale aktuálně k tomu není nastavená legislativa,” uvedla Palkovská, která je úspěšně ve vedení města již od roku 1998.

Podle Palkovské je Třinec, kromě hokejového města, také doslova “zeleným” městem. Město se již celou minulou dekádu zaměřilo společně s vedením Třineckých železáren na zlepšení stavu ovzduší, okolních lesů a celkově životního prostředí. Město aktivně podpořilo vlakovou dopravu, která prochází doslova centrem Třince a cyklo dopravu, včetně parkovací věže pro kola u nádraží nebo kilometry nových cyklostezek. Další stezku je v plánu výhledově protáhnout až do nedalekého Českého Těšína.

V debatě zazněl i pohled **finančního ředitele Českých drah, Lukáše Svobody** na roli železnice ve snižování celkové uhlíkové stopy České republiky: „Doprava v ČR je odpovědná asi za 20 % emisí, nicméně železniční doprava z toho činí jedno promile 0,1 %. Primárním cílem železnice je tedy nabízet alternativu k individuální dopravě a přetahovat zboží a cestující z ostatních módů dopravy. I tak jsme jako skupina měli loni uhlíkovou stopu kolem 788 kilotun CO₂, s tím se také ještě dá něco dělat,” uvedl současný status quo železnice Svoboda.

„Z pohledu energetické efektivity je elektrický vlak zhruba 8x účinnější než spalovací automobil, dieselový autobus nebo vlak vychází podobně, ale pořád jsou 3x horší než elektrický vlak. Cílem je tedy provozovat co nejvíce vlaků v elektrické trakci. Máme k tomu nakročeno, dnes je elektrifikována zhruba třetina z 9000 km a plán Správy železnic je dostat se do 6-7 let minimálně na 50% a výhledově ke dvěma třetinám. My, jako dopravci pak chceme přinášet řešení, která budou představovat energeticky i ekologicky výhodnější variantu na neelektrifikovaných úsecích” nastínil plány národního dopravce Lukáš Svoboda.

Právě zde v Moravskoslezském kraji České dráhy také otestovaly a uvedly do provozu první 4 bateriové jednotky, díky kterým odpadla potřeba přestupů, což podpořilo poptávku, která pak narostla o 10-15%. Rovněž se potvrdily i předpoklady týkající se energetické efektivity. Další 15 jednotek zde České dráhy uvedou do provozu do roku 2026. Energetický mix, na kterém železnice funguje, by podle Svobody mohl být čistší, snahy ale komplikují centrální nákupy elektřiny skrze Správu železnic a různé potřeby mj. osobních a nákladních přepravců.

Vzniká Cirk arena zaměřená na inovace

Díky Fondu spravedlivé transformace aktuálně připravuje Třinec ve spolupráci s krajem velký inovační projekt tzv. **Cirk Areny**, která má do dvou let vzniknout na brownfieldu po staré sportovní hale, a která by měla zajistit až 100-150 nových pracovních míst v oblasti výzkumu a inovací: „Ne všichni chtějí pracovat v železárnách. Téměř za dvě miliardy tu do dvou let vyroste Cirk Arena, výzkumné centrum cirkulární ekonomiky, kde se bude zkoumat, jak chytře pracovat s odpady z průmyslového provozu. Projekt plánujeme ve spolupráci s krajem a školami, VŠB-TUO, VUT, pražskou ČVUT, ale i se zahraničními univerzitami,” sdělila primátorka.

Právě do školství obecně by si region přál posílit financování, podle slov **Igora Ivana, rektora VŠB-TUO**, za poslední dekádu navýšil Moravskoslezský kraj investice do výzkumu a inovací o 38 %, jenže v porovnání s jinými kraji, které zaznamenaly třeba i 200 % nárůst podpory, je to podle něj málo. Rektor mj. dále zmínil, že VŠB Technická univerzita nedávno zakoupila jediný kvantový počítač v republice.

Celou debatou se prolínalo všudypřítomné téma potřeby cenově dostupné elektrické energie, pro průmysl, firmy, i domácnosti. Také **Michal Kokošek, zastupitel Opavy a Moravskoslezského kraje**, v této souvislosti potvrdil, že Moravskoslezský kraj připravuje půdu pro to, aby v regionu mohl vzniknout samostatný malý modulární jaderný reaktor. Kromě toho jde Moravskoslezský kraj příkladem ostatním krajům ve fungování Moravskoslezského energetického centra, které poskytuje podporu menším obcím a jejich starostům a starostkám v přípravách projektů pro zavádění čisté energetiky nebo energetických úspor, včetně tzv. EPC projektů, které jsou financovány z vlastních budoucích úspor.

„Vidíme, že překážkou jsou často lidské kapacity a míra administrativy, se kterou právě krajské energetické centrum dokáže menším obcím pomoci, podpořili jsme takto už desítky obcí,” uvedl Kokošek. I on společně s primátorkou Třince Věrou Palkovskou volá po spravedlivějším rozpočtovém určení daní, aby do regionu, který bude zelenou transformací v příštích dekadách žít jako málokteré místo republiky, přišlo více peněz na potřebný rozvoj, investice či rekultivaci krajiny.

Diskuse v Třinci proběhla v povolební atmosféře, a zároveň jen několik dní poté, co list The Guardian zveřejnil závěry nejnovější studie od 160 vědců z 23 zemí, podle které země právě dosahuje prvního nevratného bodu zlomu v oteplení atmosféry v důsledku koncentrace skleníkových plynů. V Česku se klimatická změna projevuje především častějšími projevy extrémního počasí jako je sucho nebo povodně, které způsobují nejen environmentální a lidské

ztráty, ale taky ekonomické. Podle studie z roku 2024 (IDEA/Fakta o klimatu) může neřešená klimatická změna českou republiku stát až 10 % HDP.

V Třinci ve dvou debatních panelech zasedli dále také Radka Vladyková, výkonná ředitelka Svazu měst a obcí ČR, Ondřej Baránek, primátor města Havířov, Radek Polma a ředitel kanceláře Asociace krajů ČR. Podobné diskuse pořádané Aliancí pro bezemisní budoucnost se již v minulosti uskutečnily v Ústeckém kraji v Mostě a ve Zlínském kraji v Rožnově pod Radhoštěm.

O Alianci pro bezemisní budoucnost

Aliance pro bezemisní budoucnost byla založena v listopadu 2023 z potřeby vytvořit platformu pro konstruktivní dialog na poli českého byznysu o konkrétních krocích k dekarbonizaci ekonomiky. Aliance sdružuje klíčové české společnosti včetně významných průmyslových zaměstnavatelů, kteří sdílejí know-how a příklady dobré praxe s cílem připravit se na přechod ke klimaticky neutrálním technologiím co nejefektivněji.

Hlavními partnery ApBB jsou společnosti AON, ČEZ, Economia, Holcim Česko, Komerční banka, McKinsey & Company, Moneta Money Bank, onsemi, ORLEN Unipetrol, PwC Česká republika, Sigma, VISA a Wienerberger. Mezi další klíčové partnery patří společnosti poskytovatel cloudových služeb CRA, Česká podnikatelská pojišťovna, GasNet, PXE, Rezolv Energy a Škoda Auto. Členy jsou dále Asociace pro využití tepelných čerpadel, Svaz měst a obcí ČR a Svaz moderní energetiky.

Kontakt pro média:

Jana Morávková

ředitelka Aliance pro bezemisní budoucnost

+ 420 728 258 798

jana.moravkova@bezemisni.cz

www.bezemisni.cz